प्राच्यादीनां चतुर्णां दिशां मध्ये एकैकस्यां 'पञ्च', इष्टकाः 'मध्ये चैका', एवं सति पञ्चसु स्थानेषूपहितत्वादेवैकस्यां दिशीष्टकानां पञ्चत्वात् पाङ्क्तत्वं। 'ततः' चयनाद् गोबलस्य सहस्रपशुप्राप्तिः। एवमन्यस्यापि भवति॥

(५) ज्यैष्ठ्यादिकफलार्थं प्रकारान्तरं विधत्ते। "अथ हैनं प्रजापतिर्ज्यैष्ठ्यकामो यशस्कामः प्रजननकामः। त्रिवृतमेव चिक्ये॥ ४॥ सप्त पुरस्तात्। तिस्रो दक्षिणतः। सप्त पश्चात्। तिस्र उत्तरतः। एकां मध्ये। ततो वै स प्र यशो ज्यैष्ठ्यमाप्नोत्। एतां प्रजापतिं प्राजायत। यामिदं प्रजाः प्रजायन्ते। त्रिवृद्वै ज्यैष्ठ्यम्। माता पिता पुत्रः॥ ५॥ त्रिवृत् प्रजननम्। उपस्थो योनिर्मध्यमा। प्र यशो ज्यैष्ठ्यमाप्नोति। एतां प्रजापतिं प्रजायते। यामिदं प्रजाः प्रजायन्ते। योऽग्निं नाचिकेतं चिनुते। य उचैनमेवं वेद" इति। वयसो गुणैश्चाधिक्यं 'ज्यैष्ठ्यं'। 'यशः' कीर्त्तिः, 'प्रजननं' पुत्राद्युत्पादनं, त्रीणि फलानि कामयमानः 'प्रजापतिः', 'एनं' नाचिकेताग्निं, 'त्रिवृतमेव' त्रिगुणमेव यथा भवति तथा, चितवान्। प्राक्प्रत्यग्दिशोरिष्टकानां सप्तसङ्ख्या, दक्षिणोत्तरदिशोस्त्रिसङ्ख्या, मध्ये त्वेकसङ्ख्येति त्रिविधसङ्ख्योपेतत्वात् त्रैगुण्यं। तथाविधेन चयनेन 'सः' प्रजापतिः, 'कीर्तिं ज्यैष्ठ्यं', च प्राप्तवान् तथा 'प्रजाः' इदानीं वर्त्तमानायां' पुत्रपौत्रदुहितृदौहित्ररूपायां प्रजोत्पत्तिं, 'इदं' अस्मत्प्रत्यक्षं यथा भवति तथा, 'प्रजायन्ते' सम्पादयन्ति। तां 'एतां', 'प्रजापतिं' पुत्राद्युत्पत्तिं, 'प्राजायत'। स प्रजापतिः सम्पा-